

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ

Βουλευτής Β3΄ Νότιος Τομέας Αθηνών – **ΜέΡΑ 25**

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς : Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Σπυρίδωνα-Άδωνι Γεωργιάδη.
Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωνσταντίνο Σκρέκα.
Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γεώργιο Γεωργαντά.

Θέμα : Πλήρης εγκατάλειψη της Προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ελλάδα.
Ανάγκη προστασίας των Ελλήνων αλιέων και του δικαιώματός τους για επιβίωση.

.....
Η υποβάθμιση του θαλασσίου περιβάλλοντος στη χώρα μας είναι διαρκής και σχεδόν ανεξέλεγκτη πλέον, λόγω της αποχής της Πολιτείας από τη λήψη των αναγκαίων ουσιαστικών μέτρων προστασίας του. Πέρα από την υπεραλίευση και την αλόγιστη λειτουργία των υδατοκαλλιεργειών, η κατάσταση επιδεινώνεται από τις κάθε είδους επιβαρύνσεις των τουριστικών εκμεταλλεύσεων αλλά και την πρόσθετη ρύπανση των θαλασσών από χημικά και πλαστικά. Ταυτόχρονα, η κλιματική αλλαγή προκαλεί αύξηση της θερμοκρασίας των νερών. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η ανατροπή των συνθηκών επιβίωσης πολλών θαλασσίων ειδών. Όλες οι σχετικές έρευνες και μελέτες των φορέων που ασχολούνται συστηματικά με τα θέματα αυτά, έχουν εν πολλοίς κοινές διαπιστώσεις και συμπεράσματα και καταλήγουν σε κοινές προτάσεις.

Η Πολιτεία επιμένει επί δεκαετίες να μην εφαρμόζει κανένα ουσιαστικό μέτρο δραστικής αντιμετώπισης της καταστροφικής υπεραλίευσης, όπως και κανένα μέτρο αειφόρου διαχείρισης της αλιείας.

Και όμως : Η αλιεία αποτελεί βασικό πυλώνα του παραγωγικού ιστού της Ελλάδας και μοναδική πηγή εισοδήματος για πολλούς Έλληνες, που εξαρτώνται από την θάλασσα για να επιβιώσουν.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι τα αλιεύματα στην Ελλάδα έχουν μειωθεί την τελευταία δεκαετία κατά 30%. Στο ίδιο διάστημα έχει συρρικνωθεί και ο αριθμός των εργαζομένων στον κλάδο της αλιείας.

Υπάρχει και η μεγάλη πληγή της παράνομης αλιείας και η “γονοκτονία” στις ελληνικές θάλασσες, όπως και εκείνη της παράνομης εμπορίας προστατευόμενων ειδών (και ψάρια και οστρακοειδή).

Οι σχετικές έρευνες δείχνουν ότι η συνολική αλιευτική παραγωγή από τις ελληνικές θάλασσες πιθανώς να είναι υποεκτιμημένη κατά δύο τουλάχιστον φορές σε σχέση με αυτή που δημοσιεύει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τροφίμων. Είναι γνωστό εξάλλου ότι σημαντικό μέρος της παραγωγής της παράκτιας αλιείας (στην Ελλάδα περισσότερο από το 55% της συνολικής αλιευτικής παραγωγής, στοιχείο που μας διαφοροποιεί και από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες), συχνά διατίθεται απευθείας σε τοπικές αγορές και εστιατόρια χωρίς να καταγράφεται από τους επίσημους φορείς.

Αν και δεν υπάρχουν πλήρη στοιχεία για τα αποθέματα στις ελληνικές θάλασσες, αλλά μόνο περιορισμένες εκτιμήσεις, με βάση μια ασυνεχή και γεωγραφικά εντοπισμένη πληροφόρηση, η εμπειρική παρατήρηση των αλιέων μαρτυρά σημαντική μείωση των ιχθυαποθεμάτων.

Τα αλιευτικά αποθέματα επιβαρύνονται και από την υποβάθμιση του παράκτιου περιβάλλοντος. Οι ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, όπως η αγροτική ανάπτυξη, η έντονη οικιστική ανάπτυξη, τα μεγάλα έργα υποδομών, οι παρεμβάσεις σε ποταμούς και χειμάρρους, η τουριστική και βιομηχανική δραστηριότητα, υποβαθμίζουν την παράκτια ζώνη, που αποτελεί κρίσιμο οικοσύστημα για τα νεαρά στάδια πολλών θαλασσίων ειδών και μάλιστα με εμπορική σημασία.

Από την άλλη, η Ελλάδα δεν απορροφά αποτελεσματικά τους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας & Αλιείας ενώ δεν έχει γίνει επαρκής χαρτογράφηση των προστατευόμενων οικοτόπων. Είμαστε η μόνη χώρα στην Ευρώπη και μια από τις ελάχιστες παγκοσμίως που δεν εφαρμόζει καμιά ουσιαστική διαχείριση των αποθεμάτων. Αυτό καταντά εγκληματικό, σε μια εποχή που υπάρχουν και τα μέσα και οι πόροι για να στηρίξουμε τους ψαράδες για να παραμείνουν στη θάλασσα. Χωρίς καμιά εφαρμογή μεθόδων πρόληψης στη διαχείριση των αποθεμάτων, η κατάσταση επιδεινώνεται χρόνο με τον χρόνο.

Άλλος σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας είναι η ουσιαστικά ανεξέλεγκτη λειτουργία των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται υπερεντατικές πρακτικές, κατά παράβαση των όρων αδειοδότησης, όπως π.χ. η υποχρέωση μετακίνησης των μονάδων ανά τακτά χρονικά διαστήματα, που δεν έχει γίνει ποτέ, ούτε και για εγκαταστάσεις μέσα σε κλειστούς κόλπους και αβαθή νερά. Υπάρχουν μονάδες που λειτουργούν εδώ και πάνω από 25 χρόνια σε τέτοια σημεία!

Κανείς βέβαια δεν αγνοεί ότι η περιοχή γύρω από τις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας γίνεται, έτσι, ένα νεκρό τοπίο. Καταστρέφονται θαλάσσια οικοσυστήματα εξαιτίας της παραμονής των μονάδων στα ίδια σημεία επί δεκαετίες. Όχι

όλες οι ιχθυοκαλλιέργειες, αλλά τουλάχιστον εκείνες που δεν τηρούν την πραγματική φέρουσα ικανότητα και δεν λειτουργούν σύμφωνα με τις συνθήκες της κάθε περιοχής, είναι απολύτως επιβλαβείς, έως και πραγματικά καταστροφικές. Και όμως : οι κρατικές αρχές και οι επενδυτές, επιμένουν στο απαρχαιωμένο μοντέλο ιχθυοκαλλιέργειας, με εγκαταστάσεις κοντά στις ακτές και σε περιοχές με χαμηλή κυκλοφορία νερών, με γνώμονα το χαμηλό κόστος επένδυσης και συντήρησης, για την (πάση θυσία) μεγιστοποίηση των κερδών. Αυτή η σχεδόν γενικευμένη πρακτική, επιφέρει ασύμμετρη επιβάρυνση στα παράκτια οικοσυστήματα, αλλά και σημαντική υποβάθμιση των λοιπών τοπικών δραστηριοτήτων (π.χ. τουρισμός, αλιεία), ενώ οδηγεί και σε παραγωγή ψαριών χαμηλής ποιότητας και μικρής εμπορικής αξίας.

Τα μεγαλύτερα θύματα από όλη αυτήν την κατάσταση στο ελληνικό θαλάσσιο περιβάλλον είναι οι αλιείς μικρής κλίμακας, που συγκεντρώνουν λιγότερο από το 30% των συνολικών εσόδων της αλιείας. Αυτή έχουν πραγματική επισφάλεια βιωσιμότητας και πλήρη αβεβαιότητα για το μέλλον τους, όντας και περισσότερο ευάλωτοι σε έκτακτα προβλήματα, όπως π.χ. και η πανδημία. Γι' αυτούς, ακόμα και η Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο (GFCM - θεσμοθετημένο όργανο του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών) τονίζει ότι έχουν ανάγκη από μεγαλύτερη κρατική στήριξη και ένα ισχυρότερο πλαίσιο κοινωνικής πρόνοιας (όπως π.χ. ασφάλιση ανεργίας, βοήθημα υποαπασχόλησης/υποπαραγωγής κλπ.)

Επειδή παρά τη σημερινή κατάσταση, για τη διαμόρφωση της οποίας υπάρχουν συγκεκριμένες ευθύνες, πρέπει η θάλασσα να κρατηθεί ζωντανή, και για την αναγκαία περιβαλλοντική ισορροπία και την εξασφάλιση των πολύτιμων ιχθυαποθεμάτων, αλλά και για τις θέσεις εργασίας στον τομέα της αλιείας, για τα εισοδήματα των επαγγελματιών και την επιβίωση των οικογενειών τους.

Επειδή υπάρχει αδήριτη και άμεση ανάγκη να σταματήσει η ολοένα και πιο εντατική υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ελλάδα και να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν η περιβαλλοντική καταστροφή που έχει ήδη προκληθεί.

Επειδή δεν είναι δυνατόν να περιφρονείται με τόση προκλητικότητα και επί δεκαετίες το δικαίωμα των Ελλήνων αλιέων και των οικογενειών τους στην επιβίωση.

Επειδή έχουν και αυτοί δικαίωμα να ζουν στον τόπο τους με τη δουλειά τους και δεν είναι δυνατόν να εξωθούνται να αλλάξουν επάγγελμα ή και να εγκαταλείψουν τις εστίες τους.

Επειδή η προστασία της θάλασσας και της αλιείας αποτελεί ζήτημα με τεράστια σημασία για την ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας αλλά και υποχρέωση της Πολιτείας να ανταποκριθεί στις ανάγκες και ιδίως και στις απαιτήσεις της νησιωτικότητας, αν και το θέμα δεν αφορά μόνο τα νησιά μας.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί

1. Ποια άμεσα μέτρα προτίθεστε να λάβετε για την προστασία του ελληνικού θαλάσσιου περιβάλλοντος για να ανακόψετε την επί σειρά ετών διαρκή επιδείνωση της κατάστασης, και ιδίως ως προς τα καίρια ζητήματα της υπεραλίευσης και της καταχρηστικής και καταστροφικής λειτουργίας μονάδων εντατικής υδατοκαλλιέργειας;
2. Ποια άμεσα μέτρα προτίθεστε να λάβετε για την πλήρη χαρτογράφηση των προστατευόμενων οικοτόπων και για την ουσιαστική διαχείριση των αποθεμάτων.
3. Γιατί δεν έχουν ληφθεί τα αναγκαία μέτρα σε όλα αυτά τα χρόνια αδράνειας και αδιαφορίας ;
4. Ποια άμεσα ειδικά μέτρα κρατικής στήριξης και κοινωνικής πρόνοιας προτίθεστε να λάβετε για την προστασία του δικαιώματος των Ελλήνων αλιέων και των οικογενειών τους στην επιβίωση ;
5. Ποια είναι τα ποσοστά απορρόφησης των πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας & Αλιείας κατά την τελευταία πενταετία και που οφείλεται η ελλειμματική εκμετάλλευση αυτών των πόρων ;

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Σοφία Σακοράφα